

Posudek oponenta bakalářské práce – akademický rok 2016/2017

Autor práce: Kristýna Trešlová

Studijní obor: Historicko-literární studia

Název práce: Využití komiksových adaptací ve výuce literatury

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Studený, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Zuzana Martínková

I. Formulace cílů práce, metodologie

(adekvátnost formulace cílů, vymezení tématu odpovídající rozsahu BP, adekvátnost zvolené metodologie)

Tématem práce je využití komiksových adaptací literárních děl při výuce literatury.

Teoretická část se věnuje komiksové teorii, vymezení jednotlivých pojmů, zejména problematikou adaptace. Praktická část shrnuje výsledky průzkumu, který autorka realizovala během své odborné praxe na gymnáziu. Práce si klade za cíl posoudit, v jakém případě jsou komiksové adaptace vhodné pro výuku na střední škole.

O zvolené metodologii se v *Úvodu* práce dočítáme jen okrajově, autorka se o ní rozepisuje až v praktické části samotné. Obsah druhého odstavce na straně 20 by měl být zahrnut již v *Úvodu* práce.

Autorka nejprve podrobila texty vlastní analýze a následně o nich diskutovala se studenty při hodině literatury. Studenti poté vyplňovali dotazník, který autorka vyhodnocovala.

Další z cílů práce, který autorka v *Úvodu* zmiňuje, tedy „*zda lze komiks využívat pouze pro přiblížení literatury studentům neobvyklým způsobem, nebo zda jej můžeme považovat za plnohodnotné dílo a během výuky ho stavět na stejnou úroveň jako původní literární předlohu*“ (s. 1), považují za nevhodně formulovaný, ne-li za cíl nevhodně stanovený. Je možné vysledovat, do jaké míry a v jakých případech lze komiksovou adaptaci při výuce literatury použít. Na každý text (i adaptaci) je ale možno nahlížet jako na plnohodnotné dílo, přičemž ale nikdy nezastoupí literární pretext, neboť i *ten* představuje plnohodnotné dílo.

body (0–4)*

3

II. Naplnění stanovených cílů

(odpovídající zpracování a interpretace výsledků, závěry práce, diskuse práce /porovnání výsledků práce s výsledky dosavadních bádání k tématu/, autorský přínos práce)

Při vlastní analýze komiksových adaptací autorka prokázala znalosti a orientaci v problematice.

Je patrné, že projekt bakalářské práce byl podložen praktickým výzkumem, v tomto případě prací s žáky střední školy. Bohužel, vyhodnocené výsledky přinášejí jen vágní informace, shrnuté v konstatování na jedné stránce. Dovedu si představit, jak je obtížné získat od středoškoláků plnou pozornost, proto zohledňuji, že ne všechny otázky byly zodpovězeny „pravdivě“ a získaný materiál

* legenda k bodovému hodnocení: 4 = zcela adekvátně zpracováno; 3 = poměrně vhodně zpracováno; 2 = dostatečně zpracováno; 1 = pouze částečně splněno; 0 = neadekvátně zpracováno

neposkytl příliš relevantní informace. Nicméně závěry z výzkumu vyvozené, tj. že věrná komiksová adaptace může posloužit při výuce literatury, ale nikdy nenahradí původní text, působí dojmem, že by ani žádný výzkum nepotřebovaly.

body (0–4)

2

III. Obsahové zpracování, přístup k řešení, řešení dílčích problémů

(struktura a koheznost práce, vzhled do problematiky, využití relevantních odborných zdrojů, adekvátní pojmový aparát, praktická aplikace teoretického rámce, samostatnost zpracování)

Kladně hodnotím využití nových textů z teorie komiksu (*V panelech a bublinách*). Pojmy z teorie komiksu jsou rovněž vhodně vysvětleny v teoretické části.

Teoretická část bakalářské práce je velice kvalitní. Autorka projevila schopnost kritického čtení sekundární literatury a získané poznatky vhodně uplatňuje v textu. Je rovněž schopná analyzovat a interpretovat zvolené komiksy, přičemž zohledňuje i recenze jiných autorů. V textu nalezneme řadu podnětných poznámek a postřehů. Vedle těch se ale vyskytují i tendenční tvrzení (viz s. 25 „*Gatarik ovšem dělá pravý opak s příběh zbytečně zamotává a dělá ho složitějším.*“). Z tohoto závěru vyplývá, že autorka analyzuje komiksovou adaptaci apriori ve vztahu k pretextu, ne jako samostatné útvary.

Kladně hodnotím přehlednost kapitol, věnujících se analýze tří komiksových knih. Autorka se vhodně drží zvoleného schématu, nejprve knihu sama analyzuje a interpretuje, poté doloží výsledky projektu se studenty střední školy.

Obsah praktické části ale působí poněkud rozpačitě.

Studenti měli přečíst komiksovou adaptaci a následně zodpovědět otázky, sestavené podle knižní předlohy. Budiž, otázky se mohou shodovat. Ale jak by studenti mohli znát adekvátní odpověď na otázku: „*zda by jeho přečtení mohlo být stejně přínosné, jako přečtení původní knihy,*“ (s. 21) když ji nečetli (tedy pokud ji neznali již z dřívějšíka)?

Autorka nejprve sama analyzuje komiksovou adaptaci, porovnává jejich „věrnost předloze“ a poté je předkládá studentům. První dvě adaptace jsou (podle autorky) věrné předloze, třetí, *Krakatit*, již méně. Studenti poté odpovídali, že komiksový *Krakatit* je nepřehledný. Závěrem autorky je, že „*tato adaptace je jako pomůcka pro výuku literární výchovy spíše nevhodná.*“ s. 42. Potvrzuje si tak svou hypotézu, že věrnou adaptaci při hodině užít lze, ale nikdy zcela nenahradí původní dílo.

Nejsem si jistá, zda je nutné komiksovou adaptaci vnímat pouze jako „náhražku“ pretextu, jak z výzkumu vyplývá.

Z textu práce je také bohužel zjevné, že autorce činilo problém naplnit stanovený minimální počet stran.

body (0–4)

2

IV. Formální náležitosti práce a její úprava

(jazyková a stylistická úroveň, grafická úprava, dodržení příslušných citačních norem)

Autorka má dobré vyjadřovací schopnosti, překlady v textu se objevují jen sporadicky, několik gramatických chyb obsahuje ale anglické *Resumé* s. 53: *The book as such can /itself; interest in literature between students can be/interest in literature among students a comics can be.*

Ne všechny citované internetové zdroje jsou doplněny datem posledního otevření (viz s. 1). Datum chybí i v závěrečném seznamu literatury.

Bohužel v celém textu nalezneme nesprávný způsob citování, přímé citace nejsou vymezeny uvozovkami, ale pouze kurzívou.

Negativně hodnotím i vkládání obrázků do vlastního textu (s. 28–29, 35, 40–41), které zde neslouží ani tak názornosti, ale spíše k navýšení počtu stran práce. Tím se dostáváme k hlavnímu problému, což je krátký rozsah práce. Práce o jednu stranu nesplňuje požadované minimum 50ti stran (bez literatury, příloh a *Resumé*).

body (0–4)

1

V. Otázky doporučené k rozpravě při obhajobě

Na straně 12 uvádíte pojem *Čtvrtá stěna*. Kdo s tímto termínem pracuje? Jaký je, podle vás, vztah s pojmem *diegeze*?

Je komiks *žánr*? (viz s. 48, první řádek) Nebylo by vhodnější o něm uvažovat jako o médiu?

Kdybyste mohla sestavit seznam povinné literatury pro studenty střední školy, zařadila byste do něj i nějaký komiks? Jaký? Myslíte si, že i původní komiksová tvorba má v moderních školních osnovách své místo?

VI. Celkové hodnocení (doporučení/nedoporučení k obhajobě)

Doporučuji práci k obhajobě.

VII. Návrh klasifikace (podle bodového ohodnocení)

Navrhuji klasifikovat známkou **dobře**.

datum: 9. 8. 2017

podpis: Zuzana Martínková

Tabulka bodového hodnocení

body	klasifikace	podmínka
14 až 16	výborně	žádná nulová položka
11 až 13	velmi dobře	žádná nulová položka
5 až 10	dobře	žádná nulová položka
4 a méně	nevyhověl	min. 1 nulová položka